

נייר עמדה: לקראת מדיניות שוויונית ומבוססת-נתונים למניעת רצח ואלימות במשפחה

לדיון בוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי (17/11/2025)

תקציר

נייר עמדה זה מוצג לאור הדיון על יישום התכנית הלאומית למניעה וטיפול באלימות במשפחה, מתוך מטרה להבטיח מדיניות שוויונית, מדויקת ויעילה עבור כלל האוכלוסייה. המסקנה היא כי אין תופעת 'רצח נשים', ולהיפך, יש לאבחן ללא הטייה מגדרית ולחדול מהתעלמות מגברים נרצחים ונפגעי אלימות.

1. מבוא והמסגרת העקרונית

- העמותה פועלת לקידום שוויון מגדרי אמיתי, שיעדיו:
  - הגנה על כל בני המשפחה (גברים, נשים, ילדים).
  - מדיניות מבוססת-נתונים ולא נרטיבים תקשורתיים.
  - השקעה מאוזנת במשאבים להגנה וטיפול לכלל האוכלוסייה.

2. ממצאים אמפיריים עיקריים

2.1 מגדר ועובדות: רצח במשפחה בישראל

מניתוח נתוני המשטרה והכנסת:

- גברים מהווים רוב מוחלט מקורבנות הרצח במשפחה: ב-2023-אוקטובר 2024 נרצחו 478 גברים ו-58 נשים בסה"כ. מתוכם, 14% מהגברים נרצחו ע"י בני משפחתם (כ-67 גברים) ו-46% מהנשים (כ-27 נשים) ([מרכז המידע של הכנסת, 2024](#)).
- יחס מגדרי: פי 2.5 יותר גברים נרצחים בתוך המשפחה מאשר נשים.

2.2 פילוח מגדרי

- המגזר הערבי מהווה 21% מהאוכלוסייה, אך ב-2023 ייצג 64% מהנרצחות (21 מתוך 33 נשים שנרצחו). עלייה במגזר הערבי: עלייה מ-10 (2017) ל-21 (2023), אך בעיקר מניעים תרבותיים, לא אלימות מגדרית שיטתית; דורש התערבות תרבותית ממוקדת ([טבלה 1.48, שנתון משטרת ישראל 2023](#)).
- במגזר היהודי אין מגמת עלייה מובהקת, והמספרים יציבים סטטיסטית בין 11-14 נרצחות בשנה ([מכון למחקרי ביטחון לאומי, 2023](#)).

2.3 השוואה בינלאומית

- בארה"ב, נשים נרצחות ע"י בני זוג בשיעור של $0.9/100,000$ וגברים ע"י בנות זוג $0.5-0.7/100,000$; נשים מהוות $\sim 20\%$ מסך קורבנות הרצח (גברים $\sim 80\%$). נשים נרצחות ע"י בן משפחה: $2.0-2.5/100,000$ (גברים: $1.2/100,000$); גברים: $50-60\%$ מכלל רציחות נשים); גברים: 12% מכלל רציחות גברים) ([Bureau of Justice](#)).
- הבדלים ביולוגיים-פסיכולוגיים (70% רוצחים בעיות נפשיות), לא "פטריארכיה" (השוואה בינלאומית ([NationMaster](#))).

בישראל, גברים נרצחים בתוך משפחה: 1.34/100,000 (67 מקרים); נשים: 0.54/100,000 (27 מקרים) (מרכז המידע של הכנסת, 2024).

2.4 מימד הבריאות הנפשית

30% ממצעי רצח בן/בת זוג אובחנו כסובלים מהפרעה נפשית בזמן הרצח, 20% ביצעו לאחר מכן התאבדות בתוך 24 שעות (Lahti et al., 2022).

3. ליקויים במערך הלאומי והשלכות

3.1 השקעה תקציבית ומבנה שירותים

התקציב לטיפול באלימות במשפחה אינו מספק. בעוד לנשים קיימים עשרות מרכזי סיוע, לגברים קיימים רק 2 מרכזים ארציים, אשר מיועדים ל"גברים אלימים" ולא לנפגעי אלימות (מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 2024). בנוגע להטייה מחקרית, אשר 'מפספסת' גברים נפגעי אלימות, ניתן לקרוא בדוח שנכתב על מחקר-סקירה שהוזמן ע"י משרד הרווחה באמצעות מכון ברוקדייל (ביקורת מתודולוגית ומחקרית על דוח מכון ברוקדייל RR-841-20).

3.2 פערי הטיפול וריכוז המידע

הוועדה הבין-משרדית טרם הקימה מערכת ממוחשבת אחת לריכוז נתוני מסוכנות – למרות המלצת מבקר המדינה והחלטות ממשלה (מבקר המדינה 5-7098, 2021; מבקר המדינה 7-8792, יולי 2025).

4. המלצות למדיניות מאוזנת

1. הפסקת גישה מגדרית ודרמטית בדיון הציבורי על רצח במשפחה:
  - הצגת הנתונים המלאים של רצח, ולא רק "רצח נשים" (מרכז המידע של הכנסת, 2024) (מכון למחקרי ביטחון לאומי, 2023).
  - הבחנה בין רצח פלילי (מרביתו במגזר הערבי) לרצח מגדרי (בן זוג) (משטרת ישראל, 2023).
2. השקעה במניעה וטיפול בריאות הנפש למשפחות בסיכון:
  - מערך זיהוי והתערבות מוקדמת לאנשים בעלי סימנים לבעיות נפשיות חמורות, בשיתוף משטרה ורווחה (Lahti et al., 2022).
3. הרחבת מערך שירותי התמיכה לגברים:
  - הקמת מינימום 10 מרכזי סיוע לגברים נפגעי אלימות, והקמת קו חרום נפשי ייעודי.
4. שינוי מבני בוועדה הבין-משרדית:
  - הכללת נציגי עמותות גברים ומומחים לבריאות הנפש, והקמת מערכת מידע ממוחשבת אחת (מבקר המדינה, 2021).
5. המלצה מרכזית:
  - תוכנית לאומית לטיפול במניעה ורצח במשפחה תתבסס על נתונים אמפיריים בלבד, תוך שוויון לגברים ונשים.

5. סיכום

הדיון הישראלי ברצח במשפחה ואי השוויון בחלוקת המשאבים גם במערך הלאומי וגם בדיון הציבורי מחייב מדיניות חדשה, מאוזנת ובעלת ערך טיפולי אמיתי לכל הקורבנות – גברים ונשים כאחד. אג'נדה מוטה מגדרית אינה תורמת לצמצום התופעה.

רשימת מקורות

1. [מרכז המידע של הכנסת \(2024\). נתונים על קורבנות רצח בדגש על רצח נשים](#)
2. [מבקר המדינה \(2025\). ההתמודדות עם תופעת האלימות בין בני זוג - ביקורת מעקב](#)
3. [משטרת ישראל \(2023\). השנתון הסטטיסטי](#)
4. [מכון למחקרי ביטחון לאומי \(2023\). מקרי רצח בחברה הערבית: תמונת מצב כמותנית](#)
5. [Bureau of Justice Statistics \(2023\). Homicide Victimization in the United States](#)
6. [Lahti, A., et al. \(2022\). Mental Disorders and Intimate Partner Femicide. PMC](#)
7. [מבקר המדינה \(2021\). ההתמודדות עם תופעת האלימות בין בני זוג](#)
8. [מרכז המחקר והמידע של הכנסת \(2024\). נתונים על אלימות במשפחה](#)
9. [מבקר המדינה \(2021\). ההתמודדות עם תופעת האלימות בין בני זוג](#)